

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Исполнительный комитет
Аккубаевского муниципального
района

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Аккубай муниципаль районы
башкарма комитеты

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

« 10 » 11 2015

Аккубаево

КАРАР

№ 369

2016-2020 елларга Аккубай муниципаль
районынын «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында»
программасын раслау турында

«Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2014 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ
номерлы Федераль законны үтәү максатларында Татарстан Республикасы Аккубай
муниципаль районының башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1.«2016-2020 елларга Аккубай муниципаль районынын әйләнә-тирә мохитне
саклау» программасын (1-нче кушымта) расларга.

2.Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну И. И. Ислямовка йәкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе

А. Ф. Горбунов

Житәкче карары белән расланды
Исполнительного комитета
Аксубай муниципаль районы
2015 елның 10 ноябрәндәге 369

**«2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль
районының әйләнә-тирә мохитен саклау»**

Паспорт программасы

Программаның Исеме	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының әйләнә-тирә мохитен саклау буенча 2016-2020 елларга
Программаны эшләү өчен нигез	Программа Татарстан Республикасы Президенты йөкләмәсе нигезендә эшләнә
Программалаштырылган соңгы өзлексез һәм координаторлар	Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны Башкаручылар	Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның Максаты	- районда экологик хәлне яхшырту; -Аксубай муниципаль районы һәм шәһәр тибындагы Аксубай бистәсе территориясендә табигый ресурсларны саклау һәм санитар-экологик куркынычсызлыкны тәмин итү
Программаның Бурычлары	- саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен тормышка ашыру әйлән-тирә мохитне һәм табигать-фәйдалануны; - корылмаларны һәм башка объектларны кулланганда әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны киметү; - техноген аварияләр барлыкка килү куркынычының минималь дәрәжәсен тәмин итү; - житештерү һәм куллану калдыкларын житештерүгә жәлеп итү, аларны эшкәртүне оештыру; - табигатьне саклау чараларын тормышка ашыруга федераль бюджеттан өстәмә акчалар жәлеп итү буенча эшләрне дәвам итү; - район халкына экологик белем бирү, агарту һәм тәрбия бирү өлкәсендәге эшне активлаштыру
Программаны финанслау чыганакалары	- РФ, ТР бюджеты чаралары - жирле бюджет акчалары - предприятиеләр акчалары
Программаны тормышка ашыруның	- табигый мохиткә техноген йөкләнешне киметү; - табигый өслек суларының сыйфатын яхшырту;

көтелгән ахыргы нәтижеләре	<ul style="list-style-type: none"> - халыкның су белән тәэмин ителешен яхшырту; - эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын савыктыру; - сәнәгать һәм көнкүреш калдыкларын икенчел куллану исәбенә житештерүне киметү;
----------------------------	--

Программаның эчтәлеге:

Раздел 1. Оештыру эшләре.

Раздел 2. Техноген йөкләнешләрне киметү буенча табигатьне саклау чараларын гамәлгә ашыру чаралары;

2.1. Атмосфера һавасын савыктыру һәм саклау гамәлләре;

2.2. Халыкны чиста эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чаралары;

2.3. Жир ресурсларыннан, үсемлекләр дөньясыннан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау чаралары;

Раздел 3. Халыкны савыктыруга юнәлдерелгән чаралар

Раздел 4. Халыкны экологик тәрбияләү, мәгариф һәм агарту

Вәзгыятькә анализ

Аксубай муниципаль районы өчен табигатьне барлыкка китерүче компонентларны саклау һәм халыкның экологик иминлеген тәэмин итү проблемасы актуаль һәм актуаль булып кала бирә. Программа алдагы чараларның үтәлешен анализлауны исәпкә алып төзелгән һәм башланган чараларны да, яна табигатьне саклау проектларын да төгәлләүне күздә тотта. Основной целью программы остается улучшение экологической обстановки, охрана природных ресурсов и обеспечения санитарно-экологической безопасности на территории Аксубаевского муниципального района и п.г.т.Аксубаево. Программага кертелгән чараларны гамәлгә ашыру районның табигый мохите торышын яхшыртуга китерергә тиеш.

Программа табигый мохитнең төп компонентларын саклауга багышланган 4 бүлектән тора, аерым бүлек белән калдыкларны саклау һәм утильләштерү мәсьәләләре, халыкны сыйфатлы эчәргә яраклы су белән су белән тәэмин итүне яхшырту чаралары, канализация челтәрләрен һәм корымаларын киңәйтү, реконструкцияләү һәм төзү чаралары, экологик белем бирү һәм тәрбия мәсьәләләре һ.б. мәсьәләләр кертелгән. Әлеге программаны үтәү котылгысыз рәвештә районның әйләнә-тирә мохитен алга таба да яхшыртуга китерер һәм халыкның экологик иминлеген тәэмин итү эшенә хезмәт итәр дип уйларга нигез бар.

**«2016-2020 елларга
Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының
эйләнә-тирә мохитен саклау»
программасы**

п/п	Чаралар	Башкаручы	Вакыт	Эшләр бәясе (мең сум)					Финанслау	Көтелгән нәтижә
				2016	2017	2018	2019	2020		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Оештыру эшләре.										
1.1	«Санитар-эпидемиологик һәм халыкның экологик иминлеге буенча икеайлык үткөрү турында» йөкләмә	Аксубай муниципаль районының башкарма комитеты	2016-2020							Обеспечение соответствующего санитарно-экологического состояния
1.2	Экологик иминлек комиссиясе эше.	Экологик иминлек комиссиясе	2016-2020							Обеспечение соответствующего санитарно-экологического состояния
2. Техноген йөкләнешләрне киметү буенча табигатьне саклау чараларын гамәлгә ашыру чаралары										
2.1. Халыкны чиста эчәргә яраклы су белән тәмин итү чаралары										
2.1.1.	Хамадеев, Гусев, Казаков урамындагы Аксубай шәһәр тибындагы поселогында су белән тәмин итү челтәрләре төзү	Аксубай ТКХ МПП	2016-2020	800	800	1500	1500	1500	Татарстан Республикасы бюджеты	заманча санитария-гигиена таләпләренә җавап бирә торган сыйфатлы эчәргә яраклы суны тәмин итү

2.1.2	Су белән тәэмин итү челтәрләрән төзү һәм реконструкцияләү	тендер нигезендә	2016-2020						РФ бюджеты РТ бюджеты	заманча санитария-гигиена таләпләрәнә жавап бирә торган сыйфатлы эчәргә яраклы суны тәэмин итү						
	Нов. Чув. Адам										1500	3000	6000	10000		
	Ст. Чув. Адам										2000	1500	4000		6000	
	С. Ст. Савруши											7000			4000	
	Сид. Ерыклы.											8000				2720
	Яңа Ибрай авылы															
	Иске Тимошкино авылы															
	Емелькино авылы															
2.1.3	Проведение мероприятий по благоустройству родников, расположенных на территории Аксубаевского муниципального района (5 шт.)	СП башлыклары район предприятиеләре	2016-2020	1000	1000	1000	1000	1000	Татарстан Республикасы бюджеты МР бюджеты	Обеспечение удовлетворительного санитарно-экологического состояния родников - как альтернативных источников водоснабжения и мест отдыха населения						
2.2. Канализация челтәрләрән һәм корылмаларны кинәйтү, реконструкцияләү һәм төзү чаралары																
2.2.1	Аксубай шәһәр тибындагы поселогында канализация челтәрләрән проектлау һәм реконструкцияләү	тендер нигезендә	2017-2020		1000	1500	1500	1500	Татарстан Республикасы бюджеты	Су объектларына пычраткыч матдәләр агызу кимүе						
2.2.2.	Биологик чистарту корылмаларын проектлау һәм төзү	тендер нигезендә	2016-2020				8000	7000	Татарстан Республикасы бюджеты	Су объектларына пычраткыч матдәләр агызу кимүе						

2.3. Су объектларынан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау чаралары

2.2.1	Иске Чуаш бистәсендә плотина ремонты.	тендер нигезендә	2016	1700					РФ бюджет	Су белән капланган плотинаның экологик иминлеген арттыру
2.2.2	Н.П. плотинасын ремонтлау. Яна Аксубай	тендер нигезендә	2017		1700				РФ бюджет	Су белән капланган плотинаның экологик иминлеген арттыру
2.2.3	Яңа Мокшино п.п. плотинасын ремонтлау	тендер нигезендә	2018			1700			РФ бюджет	Су белән капланган плотинаның экологик иминлеген арттыру
2.2.4	Үрдәкне н н н п. Ст. Ибрайкино	тендер нигезендә	2019				1700		РФ бюджет	Су белән капланган плотинаның экологик иминлеген арттыру
2.2.5	Ст. Узеево бистәсендә буа төзү	тендер нигезендә	2020					2000	РФ бюджет	Су белән капланган плотинаның экологик иминлеген арттыру
2.2.6	Ст.Ст. бистәсендә буа төзү Тат.Адам	тендер нигезендә	2020						РФ бюджет	Су белән капланган плотинаның экологик иминлеген арттыру

2.4. Тантаналы чаралар, сулыкларны савыктыру һәм төзекләндерү, ландшафтларны торгызу

2.3.1	Аксубай шәһәр тибындагы поселогын чистарту һәм шомарту	тендер нигезендә	2016	2000	2000	2000			ТР бюджеты	Предотвращение вредного воздействия вод и понижение уровня грунтовых вод
-------	--	------------------	------	------	------	------	--	--	------------	--

**2.5 Жир ресурстарынан, үсемлекләр дөньясынан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау чаралары
Житештерү һәм куллану калдыкларын утильләштерү, кушу, күмү**

2.5.1.1	Беренчел пунктларны оештыру каты жыю көнкүреш калдыклары	Шәһәр жирлегенә башкарма комитеты	2016-2020	500	500	500	500	500	МР бюджеты	Уменьшение нагрузки на полигон твердых бытовых отходов
2.5.1.2	Төзелеш контейнерлар майданчыклар һәм сатып алу контейнерлар Эшләү һәм тормышка ашыру программа буенча бетерү	«Төзекләндерү» ЖЧЖ Районның башкарма комитеты	2016-2020	300	300	300	300	300	Предприятие чаралары МР бюджеты	Предотвращение загрязнения почв 100 % тээмин итү Аксубай шәһәр тибындагы поселогында контроль майданчыклары
2.5.1.3	законсыз урнаштыру урыннары каты көнкүреш территориясендәге калдыклар авыл жирлекләре нокта	СП башлыклары, агрофирмалар, инвесторлар	2017-2020	50	50	50	50	50	СП бюджеты	Улучшение санитарно-экологической обстановки
2.5.1.4	Төзәтү өчен корылмалар утильләштерү биологик чүп	Тендер нигезендә	2017-2020	100	100	100	100	100	СП бюджеты	Предотвращение распространения паразитарных инфекционных заболеваний

2.5.2. Яшел төзелеш һәм үсемлекләр дөньясын саклау

2.5.2.1	Инвентаризация и паспорт Яшел объектлар торак йортларның, биналарның, сәүдә- көнкуреш объектларының санитар-сак зоналары чикләрендә үсентеләр утыртылды хезмәт күрсәтү, мәгариф учреждениеләре, сәламәтлек саклау, мәдәният	«Аксубай урманы» ДБУ	2016- 2020	30	40	50	60	60	Аксубай шәһәр тибындагы бюджеты	Создание электронной базы данных, позволяющей вести учет зеленых насаждений
2.5.2.2	Урман утырту	«Аксубай урманы» ДБУ	2016- 2020			150	150	150	ТР бюджеты	Сохранение водности малых рек
2.5.2.3	сусаклагычтагы культуралар	«Аксубай урманы» ДБУ	2016- 2020	100	100	100	100	100	Жирле бюджет	Снижение отрицательного воздействия автотранспорта и промышленных предприятий
3. Халыкны савыктыруга юнәлдерелгән гамәлләр										
3.1	Шартны өйрәнү	«Аксубай үзәк район хастаханәсе» МБУЗ	2016- 2020	25	25	25	25	25	мөлкәт. акча учреждениеләр	Информация о состоянии заболеваемости населения

3.2	фәнни потенциалны жәлеп итеп район халкы сәламәтлеге	«Аксубай үзәк район хастаханәсе» МБУЗ	2016- 2020	50	50	50	50	50	мөлкәт. акча учреждениеләр	Охрана населения здоровья
-----	--	--	---------------	----	----	----	----	----	----------------------------------	---------------------------------

4. Халыкны экологик тәрбияләү, мәгариф һәм агарту

4.1. Гаиләдә экологик тәрбия һәм белем алу

4.1.1.	Мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә, балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләрендә, оешмаларда китапханәләрдә гаилә экология клублары оештыру	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016- 2020							
4.1.2.	Балаларның көндөз ял итү лагерьларын һәм жәйге экологик мәктәпләрне оештыру	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020						Агымдагы финанслау	
4.1.3.	Укучыларның экологик олимпиадаларын үткөрү	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							
4.1.4.	Ижтимагый экология акцияләрен оештыруда һәм уздыруда өстәмә белем бирү учреждениеләренен катнашуы	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							

4.2. Мәктәпкәчә учреждениеләрдә экологик тәрбия һәм белем бирү

4.2.1.	Мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә район планнары белән экологик белем бирү планнарын килештерү	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							
4.2.2.	Тәрбиячеләр - экологлар өчен семинар « мастер-класста дәресләр»	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020						Агымдагы финанслау	
4.3 Белем бирү мәктәпләрендә экология белеме										
4.3.1.	Мәктәп укучылары белән дәресләрнең класстан тыш формаларын оештыру («Яшь урманчы», «Яшь агроном», «Яшь эколог» һ.б.)	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							
4.3.2.	5-9 сыйныф укучылары өчен бердәм сезонлы экологик практика оештыру	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							
4.3.3.	Төп мәктәптә табигый-фәнни цикл предметларының эчтәлеген экология буенча укыту-методик киңәшләр, пособиеләр эшләү	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							

4.3.4.	Экологик белем биру буенча укыту-методик ярдэмлекләрнен тәкъдим итү исемлеген төзү	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2017нче ел							
4.3.5.	5-9 нчы сыйныфларда экологик белем торышын мониторинглау	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							
4.3.6.	10 нчы сыйныфларда экология буенча сезонлы һәм жәйге кыр практикасын оештыру (укыту-тикшеренү экспедицияләре һәм экология лагерлары)	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020						Агымдагы финанслау	
4.4. Балаларны өстәмә тәрбияләү учреждениеләрендә экологик тәрбия										
4.4.1.	Балаларга көндөз ял итү лагерларының жәйге экологик мәктәпләрен оештыру	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020						Агымдагы финанслау	
4.4.2.	Укучыларның экологик олимпиадаларын үткөрү	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							

4.4.3.	Өстәмә белем бирү учреждениеләренен ижтимагый экология акцияләрен оештыруда һәм уздыруда катнашуы	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							
--------	---	--	-----------	--	--	--	--	--	--	--

4.5.Экологик куркынычсызлыкны тәмин итү эше

4.5.1.	Экологик иминлек буенча укучу программалары, дәреслекләр, методик әдәбият белән тәмин итү	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020						Агымдагы финанслау	
4.5.2.	Мәктәп төшке ашларын витаминлаштыру эше	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020						Агымдагы финанслау, бюджеттан тыш чаралар	

4.6.Экологик агарту

4.6.1.	Халыкны экологик агарту буенча мәктәп китапханәләре эшчәнлегенә район смотр-конкурсларын үткөрү	Мәгариф бүлеге, РЦИМК филиалы, район ОУ.	2016-2020							
--------	---	--	-----------	--	--	--	--	--	--	--

5.Атмосфера һавасын саклау өлкәсендә гомуми чаралар

5.1Атмосфера һавасына чыгарып ташлауларны стационар чыганақлардан киметүгә юнәлдерелгән чаралар

5.1.1	Туйган техник жиһазларны алыштыру һәм ресурсларны саклаучы экологик чиста технологияләр керту	Предприятиеләр Аксубай районы һәм Аксубай шәһәр тибындагы поселогында						Үз акчалары	Атмосфера һавасына пычраткыч матдәләр чыгарып ташлауларның кимүе
5.1.2	Атмосфераны пычрату чыганақларының житештерү контролен оештыру (чыгарып)	Предприятиеләр Аксубай районы һәм Аксубай шәһәр тибындагы						Үз акчалары	Атмосфера һавасын саклау өлкәсендә норматив таләпләрне үтәү

	ташлауларнын торышына микъдари-химик анализ)	поселогында							
5.2Күчмә чыганақлардан атмосфера һавасына чыгарып ташлауларны киметүгә юнәлдерелгән гамәлләр									
5.2.1	Мотор ягулыгынын автотранспорт станцияләрендә тиешле стандартны гамәлгә ашыруны оештыру	Оешмалар, хезмәт күрсәтүче АЗСлар						Үз акчалары	Автомобиль транспортыннан атмосфера һавасына чыгарып ташлаулар күләмен киметү
5.2.2	Авыл эчендәге ташуларны гамәлгә ашыручы предприятиеләр тарафыннан шул исәптән "Евро-4" стандартларына жавап бирә торган пассажир, автомашиналар сатып алу	автотранспорт чаралары балансланучылары						Үз акчалары	Атмосфера һавасына автомобиль транспортыннан чыгарып ташлаулар күләмен кыскарту
5.2.3	Автотранспортны кысылган табигый газга күчерү буенча сервис хезмәте күрсәтү пунктларын төзү	Предприятиеләр кече һәм урта бизнес						Үз акчалары	Автотранспорт чараларының эшкәртелгән газларда пычраткыч матдәләр эчтәлеген киметү
5.2.4	Автогаз белән тәмин итү станцияләре чөлтәрен киңәйтү	Предприятиеләр кече һәм урта бизнес						Үз акчалары	Автотранспорт чараларының эшкәртелгән газларда пычраткыч матдәләр эчтәлеген киметү
5.2.5	Йөк транспортларының һәм махсус билгеләнештәге чараларның (кар жыю, поливомоя машиналары, контейнеровозлар, бункеровозлар, агрохимикатларны, төзелеш чималын - ком, ПГС, балчык, вак таш, бетон һ.б.) юл	«Аксубай ТКХ МПП» ААЖ, «Татавотдор» ААЖ Аксубай филиалы, «Благоустройство» ЖЧЖ, «Аксуагро» ЖЧЖ, «Продкорпорация» ЖЧЖ, «Вамин-Аксу» предприятиеләре						Үз акчалары	Кешенең тереклек эшчәнлеген өчен уңайлы әйләнә-тирә мохит тудыру

	хэрэгтэн оештыруны камиллөштөрү.	hәм башкалар.							
5.2.6	Күпфатирлы йортлар өчөн а/т шәхси стоянкалар төзү, массакуләм чаралар hәм сәүдә урыннары уздырганда парковкалар белән тәэмин итү, оешма hәм учреждениеләр хезмәткәрләренен шәхси транспорты урынын имин жиһазлау	Предприятиеләр, организации						Үз акчалары	Кешенен тереклек эшчәнлеге өчөн уңайлы әйләнә-тирә мохит тудыру
5.2.7	Предприятиеләр буенча санитар-яклау зонасын оештыру проектларын эшләрү hәм СЗЗ оештыру hәм төзекләндәрү чараларын үтәрү	Сәнәгатъ предприятиеләрә hәм авыл хужалыгы оешмалары						Үз акчалары	Зарарлы матдәләр чыгарулар hәм физик факторлар йогынтысыннан халыкны яклауны тәэмин итәрү

6. Жир ресурсларын hәм жир асты байлыкларын саклау гамәлләрә

№	Наименование мероприятий	Ответственный исполнитель	Финанслау күләме, мең сүм.					Источник финансирования	Көтелә торган эффект
			2016г.	2017 г.	2018г.	2019 г.	2020 г.		
6.1	Бозылган жирләрне рекултивацияләү (жирләрне утырту, яту) максатчан билгеләнештә файдалану өчөн жирдән файдаланучыларга кайтарып биру.	Агросәнәгатъ комплексы предприятиеләрә						Үз акчалары	Жир ресурсларының торышын яхшырту

6.2	Чокырлар буенда эрозиягә каршы урман утыртмаларын булдыру эшләрен тәмин итү. Аксубай һ.б.	Башкарма комитет, СП, «Аксубайлес» ДБУ						Үз акчалары	Туфрак эрозиясен булдырмау
6.3	Файдалы казылмалар эшкәртүгә бүлөп бирелгән жир кишәрлекләрен максатчан билгеләнеше буенча файдалану, лицензия шартларын үтәү	Кулланучылар файдалы казылмалар чыганакалары, агросәнәгать комплексы предприятиеләре						Үз акчалары	Табигать ресурсларыннан рациональ файдалану
6.4	Жирле карьерларны реконструкцияләү	СП, с/х формированиеләре						Үз акчалары	Жир ресурсларын саклау